

Pogled na svet in privilegirane v zaprti študiji

AVTOR P.Š. 26. SEPTEMBER 2022, OB 9:44

 NADA ŽGANK

 Tweet

V **Prešernovem gledališču Kranj** so na oder postavili že drugo premiero v novi sezoni. Tokrat so izbrali sodobno dramo Ivana Viripajeva *Zaprta študija*. »New Constructive Ethics« v režiji Nine Rajić Kranjac.

»Pred nami je premiera inspirativne, zahtevne predstave. V dialogu vrhunskega dramatika in izjemno ustvarjalne režiserke v odlični formi *Zaprta študija* na izredno kompleksna vprašanja našega časa odgovarja organsko, lucidno in predvsem – gledališko,« je povedal direktor in umetniški vodja **Prešernovega gledališča Jure Novak**.

 PETER ŠALAMON

Skozi formo dobro plačane ankete oziroma intervjujev treh uveljavljenih znanstvenikov se nam v drami postopoma razkrivajo ne le znanstvena, ampak tudi etična in intimna stališča integralne psihologinje Monike Borovski, biologinje Rachel Donelan in nevrobiologa Morgana Smitha, ampak tudi neskladje med njihovimi profesionalnimi stališči in intimnimi, zasebnimi življenji. Postopoma se namreč izkaže, da je njihovo privatno življenje v nasprotju z njihovimi strokovnimi stališči in da se zmeraj bolj zapletajo v kontradiktornost lastnih izjav in stališč.

»Tekst je blazno esejistični. V resnici gre za razprave o pogledu na svet in nas privilegiranih belih ljudi v enem sistemu, imenovanem kapitalizem, ki povzroča zlorabe določenih ljudi, hkrati pa ostajamo v poziciji, da ne moremo sistema spreminjati zaradi nekih lastnih koristi, lastnih šibkosti ali pa mogoče tega, da se v določenem trenutku ne zavedamo, na kakšen način drvimo v neko katastrofo,« o nastajanju predstave pravi režiserka **Nina Rajić Kranjac**. Ob tem pa dodaja, da se jim je že na začetku zdelo, »da v resnici sami odgovori in vprašanja, kajti tekst je zasnovan kot neke vrste anketa, ne bodo zadostovali, da bi lahko sploh prišli do nekih konkretnih rešitev ali pa alternativnih pogledov. Zato smo se odločili, da zraven tega vpeljemo tudi privatno življenje teh ljudi, ki so v resnici protagonisti same zgodbe.«

Avtor teksta Ivan Viripajev, ki je bil tudi sam žrtev Putinovega režima, v svojih tekstih ne kritizira samo totalitarnih režimov temveč tudi kvazi liberalizem in kapitalizem, je povedala **Marinka Poštrak**. Direktor Novak pa je poudaril, da v gledališču kljub vojni v Ukrajini niso imeli nobene dileme glede uprizoritve, saj so prepričani, da nacionalnost umetnika ne more biti odločujoč kriterij. Viripajev, ki je skoraj vse življenje živel v Rusiji, sicer sedaj živi na Poljskem, odrekel se je ruskemu državljanstvu in svoje prihodke namenil ljudem v Ukrajini. Sama uprizoritev pa je glede na svojo formo nekaj posebnega, obrne gledališko dvorano, nima standardnega sedežnega reda in lahko sprejme precej manj gledalcev, je ob tem še pojasnil Novak.

V predstavi igrajo **Darja Reichman, Borut Veselko, Doroteja Nadrah, Tamara Avguštin** in **Branko Jordan**. Besedilo je prevedel **Miha Javornik**, poleg **Marinke Poštrak** je dramaturg **Tibor Hrs Pandur**, scenografka je **Urša Vidic**, kostumografka **Marina Sremac**, skladatelj **Branko Rožman**, oblikovalec svetlobe **Borut Bučinel**, lektorica **Maja Cerar**, oblikovalca maske pa **Matej Pajntar** in **Alja Sušnik**.